

RST - Raport științific și tehnic Etapa 1

Titlul Temei :

“Repere culturale bazate pe manuscrise bizantine și postbizantine”

Acronim : BYZANTION

Program : Parteneriate în Domenii Prioritare PCCA-2011 Tip 2

Conducător Proiect : Biblioteca Academiei Române

Etapa 1 :

Definirea specificațiilor tehnice ale sistemului BYZANTION. Proiectarea arhitecturii sistem, pentru a dezvolta serviciile sistemului BYZANTION

Termen : 04.11.2012

Realizat : 1.Biblioteca Academiei Române, BAR
2.Institutul pentru Tehnică de Calcul, ITC

Director proiect : math. Cornel Lepadatu

- REZUMAT -

Raportul de cercetare elaborate în etapa I a proiectului conține un număr de 12 (douasprezece) capitole

Primul capitol cu caracter introductiv, precizează activitățile planificate în cadrul etapei, conținutul raportului și încadrarea etapei respective în ansamblul planului de realizare al proiectului BYZANTION. Obiectivul acestei etape (etapa 1) este reprezentat de formularea unor cerințe pentru platforma inovativă BYZANTION propusă prin acest proiect prin colectarea cerințelor de date, cerințelor științifice de utilizare a portal-ului BYZANTION, cerințelor de recunoaștere imagistică prin realizarea unui model de informații capabil de a captura semantica de documente complexe (manuscrite, imagini, etc) care vor fi utilizate de portalul Byzantion.

Capitolul al II-lea descrie caracteristicile generale ale proiectului BYZANTION bazat pe corpusul documentar, tipul de descriere bibliografică, catalogare, formatul MARC, UNIMARC, prelucrarea imagistică a manuscriselor, stocarea informației text/imagini din manuscrite în portalul BYZANTION, Cerințele portalului BYZANTION.

Capitolul al III-lea prezintă câteva caracteristici ale fondului de manuscrite bizantine și post-bizantine al Bibliotecii Academiei Române utilizat de proiectul BYZANTION.

Capitolul al IV-lea prezintă categoriile de informații și date folosite pentru descrierea bibliografică a manuscriselor utilizate în cadrul proiectului BYZANTION.

Capitolul al V-lea descrie caracteristicile funcționale generale ale soluției informatice BYZANTION, componentele sistemului informatic BYZANTION, soluția software a sistemului informatic, serverul de gestiune a bazei de date relaționale, server-ul web, structura aplicației.

Capitolul al VI-lea descrie ilustrația manuscriselor bizantine, caracteristica iconografiei bizantine și post-bizantine utilizate de proiectul BYZANTION.

Capitolul al VII-lea prezintă categoriile de informații și date folosite pentru descrierea iconografică din proiectul BYZANTION.

Capitolul al VIII-lea prezintă cerințele pentru realizarea canonului virtual BYZANTION utilizând instrumente informatice.

Capitolul al IX-lea descrie parametrizarea digitizării

Capitolul al X-lea descrie câteva sisteme integrate de bibliotecă; strategii de stocare și regăsire a informației text/imagini din manuscrite.

Capitolul al XI-lea conține rezultatele și concluziile etapei I pentru proiectul BYZANTION.

Capitolul al XII-lea conține bibliografia etapei I pentru proiectul BYZANTION.

.....**detalii in RST extins**

XI. Concluzii

In etapa curentă au fost obținute următoarele rezultate:

1. Definirea metodologiei care include metode standard pentru colectarea datelor textuale și imagistice;
2. A fost inițiată definirea portalului BYZANTION și a canonului virtual.

3. Au fost stabilite metodele ce se vor folosi la analizarea imagistică a manuscriselor aflate în proprietatea Bibliotecii Academiei Române
4. A fost stabilită structura primară a bazei de date BYZANTIONdb;
5. Au fost stabilite modelele matematice și algoritmi folosiți în modulele de analiză imagistică.
6. A fost inițiată dezvoltarea modelului de date BYZANTION.

Studiile realizate în cadrul etapei I a proiectului BYZANTION au permis formularea următoarelor concluzii și aprecieri sintetice:

1. structura primară a platformei software BYZANTION va fi de tip multi-modul pentru a asigura maximum de flexibilitate și funcționalitate: o parte dintre module vor rula sub portalul BYZANTION, altele vor fi capabile să ruleze atât ca aplicație independentă (de analiza imagistică);
2. modelele matematice și algoritmi care urmează să fie folosiți în dezvoltarea modulelor de analiza sunt creați pe baza rezultatelor studiilor desfășurate timp de mai mulți ani de echipele de proiect ale partenerilor (Biblioteca Academiei Române, ITC).
3. Manuscrisele selectate pentru proiectul Byzantion ilustrează astfel evoluția artei miniaturii din epoca bizantină până în secolul al XIX-lea, arătând influențele exercitate în spațiul românesc și felul în care ele au armonizat tradiția și strictețea dogmei cu creativitatea, dorința de inovație și originalitate a creatorilor.
4. Analiza iconografică a corpusului de imagini digitizate rezultat în urma studierii colecției Bibliotecii Academiei Române de manuscrise bizantine și post-bizantine oferă unui public variat, de la publicul larg la cel de specialitate, posibilitatea cercetării unui număr mare de manuscrise miniaturate de o largă varietate tematică, provenind din tot arealul de tradiție bizantină, datate sec. XII- XIX, manuscrise digitizate integral și însoțite de fișe bibliografice și analitice detaliate. În plus, corpusul de imagini digitizate este trecut prin filtrul unei analize canonice din care rezultă un canon virtual ordonat virtual care oferă și posibilitatea unui examen comparativ.
5. Modelul optim de prezentare a descrierii și analizei ilustrației în vederea comparării ei cu ilustrații tematice similare se poate face printr-o catalogare ierarhizată într-un sistem de catalogare universal acceptat (ex. UNIMARC), în care primul nivel de catalogare să fie reprezentat de descrierea bibliografică a manuscrisului, iar cel de al doilea nivel de catalogare să corespundă descrierii și analizei iconografice a ilustrațiilor manuscrisului, ca părți componente ale acestuia.
6. Din compararea descrierilor și analizelor iconografice ale unor ilustrații reprezentând aceeași temă iconografică se poate construi o **image- numitor comun**, care ”suprapunându-se” ilustrațiilor reale va permite utilizatorilor proiectului studii comparative ale similarităților și disimilarităților ilustrațiilor reale, ceea ce va crea premisele unei mai bune cunoașteri a stilurilor diferitelor școli, epoci și spații subsumate arealului bizantin și post-bizantin.
7. Corpusul **imaginilor numitor-comun**, care sunt practic imagini virtuale ale unor teme iconografice va constitui **canonul virtual** - scopul acestui proiect.

XII. BIBLIOGRAFIE

A. Cataloage de manuscrise

Camariano, Nestor: Catalogul manuscriselor grecești, tom II, București, Monitorul Oficial, 1940

Caratașu, Mihail: Catalogul manuscriselor grecești din Biblioteca Academiei Române, vol. III, București, 2004

Litzica, Constantin, Catalogul manuscriselor grecești, vol. I, București, Inst. de Arte Grafice "Carol Göbl", 1909

Panaitescu, P. P.: Manuscrisele slave din Biblioteca Aacdemiei R.P.R., vol. I, București, 1959

Panaitescu, P. P., Catalogul manuscriselor slavo-române și slave din Biblioteca Academiei Române, Vol. II, București, Academiei Române, 2003

Ștrempel, Gabriel: Catalogul manuscriselor românești (Biblioteca Academiei Române), vol. I – IV, București, Editura Științifică, 1978 – 1992

B. Lucrări de referință

A

Androudīs, Paschalis: *Les eglises cimenteriales monastique du Mont Athos, Septentrion, These de doctorat en archeologie byzantine, Paris, Universite de Paris I*
--- *Arta româneasca în secolul luminilor*, București 1984

B ,pentru detalii vedeti RST extins